

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Liikenne- ja viestintävaliokunta 11.01.2021 VNS 6/2020 vp

Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen asiantuntijalausunto

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta pyytää kirjallista asiantuntijalausuntoa VNS 6/2020 vp Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle - Suomen kestävän kasvun ohjelmasta.

Pohjois-Karjalan ELY-keskus lausuu seuraavaa

Pohjois-Karjalan ELY-keskus pitää selontekoa kattavana ja tarpeellisena. Selonteko luo selkeät suuntaviivat kriisistä toipumiseen ja kehitysloikan ottamiseen. Kriisi on myös tilaisuus tehdä mittavia ja tarpeellisia rakenteellisia uudistuksia, mihin selonteko tuo paljon mahdollisuuksia. Erityisesti voi kiittää selonteon valmistumiseen liittyvää laajaa osallistamista, erityisesti maakuntakierrosta sekä yhteistyötä maakunnissa.

Yleisiä huomioita selonteosta

Selonteossa voisi vielä konkreettisemmin kiinnittää huomiota hallinnonalojen väliseen yhteistyöhön. Nyt painopisteet vaikuttavat ministeriöiden toimivaltajakojen mukaisilta, kun nopeasti muuttuvassa ja dynaamisessa ympäristössä tarvittaisiin ilmiölähtöistä lähestymistapaa.

Selonteossa olisi syytä tuoda selkeyttä rajapintoihin muihin julkisiin rahoituslähteisiin ja instrumentteihin (mm. rakennerahasto-ohjelma, maaseutuohjelma). Elpymisvälineiden hallinnointi olisi tehokkainta nykyisten organisaatioiden (esim. ELY-keskukset) kautta ja mahdollisimman pitkälle nykyisen lainsäädännön (kuten laki valtionavustuksista yritystoiminnan kehittämiseksi) nojalla. Käyttökohteina olisi syytä olla tavoitteita palvelevat investoinnit mm. metsäbiotalouteen.

Alueellista saavutettavuutta ja vihreää siirtymää tukeva digitalisaatio

Selonteon tavoitetta, että koko valtakunnan alueella on käytettävissä digitaalisen siirtymän mahdollistavat nopeat ja toimintavarmat viestintäverkko-yhteydet, voi pitää erittäin kannatettavana. Pohjois-Karjalassa ja muualla harvaan asutuilla alueilla laajakaista ei rakennu läheskään kaikkialle markkinaehtoisesti, joten selonteossa mainittu mahdollisuus alueellista digitaalista saavutettavuutta ja vihreää siirtymää tukeviin investointeihin on erittäin tervetullut.

Panostaminen kattavaan 5G-verkkoon on välttämätöntä globaalissa kilpailussa ja mahdollistaa yrityksille ja tutkimuslaitoksille kehittää aivan uudenlaisia digipalveluita, mikä tuo kilpailuetua Suomelle.

Digitaalisten palvelujen, asiointin ja liiketoiminnan digitalisaation kehittämistä ja vauhdittamista voi pitää myös erittäin kannatettavana. Etätyö ja paikasta riippumaton työ tuovat mahdollisuuksia kasvukeskusten ulkopuolelle ja edistävät vihreää siirtymää esim. liikennepäästöjen vähenemisen avulla.

Vihreä siirtymä tukee talouden rakennemuutosta

Suomella on kunnianhimoinen tavoite olla hiilineutraali vuonna 2035 ja puolittaa liikenteen päästöt 2030 mennessä. Selonteossa tuodaan näiden tavoitteiden tueksi monia ratkaisuja, mitä voidaan pitää erittäin kannatettavana.

Suurta osaa Suomea, Pohjois-Karjala mukaan lukien, luonnehtii pitkät välimatkat ja harva asutus. Lisäksi näillä alueilla autokanta on vanhaa ja julkinen liikenne vähäistä. Liikenteen päästöjen puolitus on siis haastavaa.

Vanha autokanta ja alhainen tulotaso estää nopean siirtymän vähäpäästöisiin uusiin sähköautoihin. Siirtymää pitää tukea muilla mahdollisuuksilla ja löytää keinoja laskea nykyisen autokannan päästöjä sekä helpottaa autokannan uusiutumista. Varsinkin Itä-Suomessa biokaasun jakeluverkko on heikosti kehittynyt, mikä tarvitsee julkisia investointeja kasvaakseen.

Vaikka selonteko painottuu enemmän digitaalisen infrastruktuurin kehittämiseen, on syytä huomata tieverkon merkitys metsäbiotaloudelle ja sitä kautta vihreälle siirtymälle. Alemman tieverkon ja yksityisteiden kunnossapito on keskeistä puukuljetuksille. Tyhjenevän maaseudun osalta pitää ratkaista kysymys, miten yksityisteiden hallinnointi, kunnossapito ja sen rahoitus järjestetään alueilla, joilla ei ole pysyvää tai vapaa-ajan asutusta, mutta joiden merkitys metsäbiotalouden raaka-ainehuollossa on keskeinen.

Ari Niiranen
ylijohtaja
Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Reijo Vesakoivu
strategiapäällikkö
Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä.

Tämä asiakirja KEHA/10074/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/10074/2020 har godkänts elektroniskt

Niiranen Ari 22.12.2020 07:29

Vesakoivu Reijo 21.12.2020 15:11